

задоволення попиту споживачів за наявності високої культури торговельного обслуговування [4]. Така ціль є важливою в однаковій мірі як юридичним особам, так і фізичним особам, котрі провадять купівлю-продаж на ринку товарів і послуг.

Отже, комерційна діяльність розглядається як діяльність, котра пов'язана із організацією та управлінням процесів купівлі-продажу з метою задоволення споживчу попиту й зростання капіталізації суб'єктів діяльності серед умов конкурентного середовища. При цьому, операції, що зв'язані із реалізацією господарюючим суб'єктом комерційної функції, подібні певними рисами на торговельні, проте вміщують декілька істотних відмінностей. Саме така ситуація дозволяє виділити комерційну функцію серед інших функцій в області товарно-грошового обігу.

Використані джерела

1. Комерційна діяльність: підручник. / За ред. проф. В. В. Апопія. К. : Вид-во «Знання», 2008. 558 с.
2. Виноградська А. М. Комерційне підприємництво: сучасний стан, стратегії розвитку. Монографія. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 807 с.
3. Господарський Кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. (дата звернення: 10.10.2019).
4. Крисько Ж. Л. Сутність та види комерційної діяльності підприємства. Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник. Випуск 18. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2013. С. 75-83.

Бай Іван

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Крисько Ж.Л.)

ЕКОНОМІЧНА СУТЬ І ЗМІСТ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ

Трансформаційні процеси в Україні, що істотно змінюють середовище функціонування вітчизняних підприємств, створили нові можливості й напрями їхньої діяльності. У якості одного з найбільш радикальних інструментів антикризового управління підприємствами є їхня реструктуризація.

Як відомо поки немає єдиного визначення поняття «реструктуризація», що повністю відображає зміст даного процесу. Крім того, у теорії й практиці поряд з поняттям «реструктуризація», часто зустрічаються такі поняття як «реорганізація», «реформування», «санация» і «реінжиніринг», які при цьому багатьма авторами ототожнюються.

Провівши аналіз понять, пов'язаних із процесом реструктуризації, можна зробити висновок, що реструктуризація підприємств є системним механізмом реформування підприємства, а реорганізація – одним з напрямів реструктуризації, санація передбачає проведення заходів, спрямованих на фінансове оздоровлення й вихід підприємства із кризи, у той час, як реструктуризація може проводитися як для попередження кризи підприємства, так і для покращення стратегічної позиції підприємства [1]. Схема взаємозв'язку понять, пов'язаних із процесом реструктуризації підприємств наведена на рис. 1.

Рис. 1. Взаємозв'язок понять, пов'язаних із процесом реструктуризації підприємств

Примітка. Побудовано на основі [3].

Відповідно до особливостей підприємства й ситуації, у якій воно перебуває в даний момент і прогнозує перебувати в майбутньому, можна виокремити різні цілі проведення реструктуризації. Як зазначають науковці, в Україні механізми реструктуризації, як правило, використовуються слабкими, неплатоспроможними підприємствами, що перебувають на межі банкрутства, в критичній ситуації, коли результати виробничої діяльності різко падають або виникають проблеми з платоспроможністю підприємств. На противагу цьому, зарубіжний досвід засвідчує, що реструктуризацію проводять і досить успішні компанії, які прагнуть забезпечити достатню прибутковість своїх акцій у

майбутньому. Згідно з положеннями західної економічної думки, реструктуризація є постійним комплексним процесом змін і нововведень, що спричинений необхідністю підвищення прибутковості виробництва в умовах зміни тенденцій в економіці, технічного прогресу і зростаючої конкуренції з боку інших підприємств [2]. У країнах з розвинутою економікою реструктуризація є природним і, по суті, перманентним процесом.

Отже, у сучасних умовах будь-яке підприємство, незалежно від свого стану (кризове, передкризове або стабільне) для того, щоб функціонувати і розвиватися, повинно своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища. У світовій економічній науці як узагальнююче поняття процесу цілеспрямованих змін суб'єктів економічної діяльності та ефективної адаптації суб'єктів господарювання до умов функціонування, що принципово змінилися, прийнято вважати термін реструктуризація. При цьому реструктуризація визначається як сукупність принципів, методів і заходів щодо комплексної зміни складу виробництва, асортименту продукції, системи управління, використання фінансових ресурсів, направлених на розширене відтворення, а також соціального забезпечення працівників відповідно до вимог ринкової економіки. Реструктуризація покликана забезпечувати уникнення ризику, банкрутства, створення стабільності розвитку підприємства, підвищувати забезпечення безпеки країни.

Використані джерела

1. Крисько Ж. Л. Особливості реструктуризації вертикально інтегрованих підприємств будівельної галузі. Економічний простір: Збірник наукових праць. № 72. Дніпропетровськ: ПДАБА, 2013. С. 158-167.
2. Задворочнов Д. Реструктуризация предприятий в странах Восточной Европы: достижения и ошибки. URL: http://www.optim.ru/comp/1997/4/OK_New_atl_4/new_atl.asp. (дата звернення: 10.10.2019).
3. Кизим Н. А., Жихарцов В. В. Проблемы проведения реструктуризации промышленных предприятий в Украине: монография. Х.: ФЛП Александра, 2009. 184 с.

Башуцька Ольга

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к. е. н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Демків І. О.)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГНУЧКОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКЦІОНЕРНОЇ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ОРАНТА»

Сучасний соціально-економічний розвиток країни вимагає створення гнучкої системи управління персоналом організації, зокрема страхових компаній. Невисокий рівень професійної підготовки персоналу страхових